

Cal Bisbe

Montmajor

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Correà
Emplaçament Al peu de la carretera de Montmajor a Cardona, a 1 km de Montmajor

Coordenades:

Latitud: 42.0104461153654
Longitud: 1.7175095088209116
UTM Est (X): 393804
UTM Nord (Y): 4651732

Classificació

Número de fitxa 08132 - 17
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIV-XVIII
Any 1345
Estat de conservació Regular
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari IPAC, nº 3510, any 1982, CC AA nº 6464, any 1991
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 003A00045
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dt., 10/12/2002 - 01:00

Descripció

Masia de planta basilical, orientada a ponent i amb un cos a migdia afegit al cos originari. La masia conserva a les parts baixes de la construcció els carreus ben treballats, testimoni d'una base medieval, però avui està totalment desfigurada. La casa es troba situada en un desnivell del terreny que baixa cap a la riera, de manera que es pot entrar a la casa des de la planta baixa i des del primer pis. La teulada de la part antiga és a doble vessant amb el carener paral·lel a la façana, mentre que el cos nou és cobert a doble vessant amb el carener perpendicular a la façana. A la façana principal se li va afegir un cos al segle XVIII que tapa tota la façana antiga i que amplia la casa. Forma una eixida amb dos arcs de mig punt de maó al costat esquerre i que estan tapiats, i un seguit de finestres modernes que envolten la casa alternant amb les finestres antigues amb llindes de pedra. Darrera hi ha l'antiga façana que conserva la porta d'arc de mig punt adovellat. Degut a les reformes que s'han anat fent, es va tancar tota la volta de mig punt que cobria la quadra i l'arc de mig punt va quedar escapçat. A l'interior la casa té tres crugies perpendiculars a la façana i per tant al cos afegit. A la planta baixa hi havia les menjadores pels animals en una quadra de grans dimensions al centre que estava coberta amb volta; aquesta volta s'ha tapat amb un fals sostre de maons plans. S'accedeix al pis a través d'una escala de pedra que porta directament a la sala central. La sala fa les funcions de distribuïdor entre les habitacions que es troben a cada banda, tres a cada costat. Cinc de les portes de les habitacions tenen els muntants decorats amb una motllura tallada i la llinda amb decoracions. Tot i que la major part estan en mal estat degut a que la pedra és sorrenca i a l'efecte de la sal del costum del Salpàs, es distingeixen dues roses de la sort en la llinda de la porta de l'habitació més important (ja que té festejadors a la finestra) i les inicials MF; a altra hi ha la inscripció SOLD sense que es vegi la continuació, i la data A 1601; altres dues tenen una decoració en forma de S. Al costat de tramuntana es va afegir la comuna a la que s'accedeix per una porta més moderna d'arc rebaixat amb els muntants decorats amb dos gerros i uns cercles incissos. Totes les habitacions del costat de ponent estan ensorrades, tot i que encara es conserva la pica de pedra de l'aigua al lloc on hi hauria la cuina, així com una xemeneia de pedra.

Observacions:

Conegut també com l'Hospital del Bisbe, Hospital de la Malafogassa, Hospital de Collsalzina de Correà.

Història

El topònim de "Collo Olzine" ja surt esmentat l'any 1124 (ADS pergamí nº 517) (BACH, 2002), fet que mostra l'antiguitat del lloc. L'antiga quadra de l'Hospital formava al segle XIX un municipi amb el nom d'Aguilar, l'Hospital i Catllarí, que al segle XIV estava sota el domini del castell de Correà i dels ducs de Cardona. Les cases de l'Hospital es troben a prop de la riera d'aquest nom i són centrades per l'Hospital del Bisbe. L'antic Hospital del Bisbe fou un allotjament de vianants molt concorregut pels traginers i viatgers que anaven de Cardona a Berga. La jurisdicció de l'Hospital pertanyia a la batllia de Cardona i a la parròquia de Correà, conegut al 1345 com "hospitalis collis de Olzina" (SERRA, 1968, vol I), havia sigut hostel, molí i ferreria. Surt al fogatge de 1553, al recompte de Hospital, Aguilar i Catllarí (IGLÉSIAS, 1979). Al 1592 el posseïa l'anomenat honorable Joan Massana. Al 1613 la família Viladàs ja estava establerta en aquesta casa, família que portava el renom de Bisbe (BACH, 2002), que li ha donat el nom a la casa. També és conegut com Hospital de Malafogassa, i com Hospital de Collsalsina de Correà (1649). Els actuals propietaris van adquirir la casa fa uns 100 anys a l'antic propietari que vivia a Sitges. En aquesta època, arreglant l'era, es van trobar moltes restes d'esquelets humans, tal i com explicava el propietari. Té 7 masoveries, entre elles Barballó, Cal Cuc, Cal Canoner, Creu d'Alsina i Torrent Mal. Com a anècdota cal citar que el Baró de Maldà va fer nit en aquest hostel i que al seu llibre "Calaix de sastre" (AMAT, 1808)

destaca lo malament que va ser atès tenint en compte la seva categoria.

Bibliografia

AA.VV. (1981). Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Vol. II. Ed. Enciclopèdia Catalana. Pàg. 269.
IGLÉSIAS, J. (1979). El fogatge de 1553. Fundació Salvador Vives i Casajuana. Volum I. Barcelona.
BACH, A. (2002). Montmajor i el seu comú. Ajuntament de Montmajor. SERRA VILARÓ, J. (1968).
Història de Cardona. 4 vols. Sugrañes hermanos, Tarragona. BACH, A. (2002). Diplomatari de l'Arxiu
Diocesà de Solsona (1101-1200). 2 vols. Barcelona. AMAT I CORTADA, R. (Baró de Maldà) (1808).
Calaix de sastre. Vol VIII (1808-1810). Ed. Curial, reedició.

